

Rituelen

In onze individualistische epoche met een overvloed aan egodocumenten en gejj-bak op de sociale media ontstaat steeds meer het idee dat ons ik-besef tekortschiet en dat het ten enenmale de voorkeur verdient te appelleren aan een dimensie die ten algemenen nutte aangewend kan worden, omdat het in ons mens-zijn ruimte verleent aan het samenzijn: rituelen vol symboliek zijn hiertoe een geëigend middel.

Het hoeft dan noodzakelijkerwijze niet te gaan om het apocriefe occultisme: voorbeelden ervan zijn de alchemie die ernaar streeft een panacee oftewel levenselixer te creëren en de magie die zich bedient van grimoires, instructieve handboeken om kwalen te genezen en amuletten of talismannen te fabriceren op een volgens de rituelen verplichte locatie en met de voorgeschreven accessoires.

Van oudsher gedijden in de rooms-katholieke kerk velerlei tijdens de Beeldenstorm met acribie gekritiseerde rituelen: van het doopsel, oorspronkelijk bedoeld om te ontsnappen aan het voorgeborchte, het oliesel, het vijfde sacrament van de Heiland, toegediend bij het sterven tot de communie: de gelovige ontvangt van de celebrant, vaak bijgestaan door een of meer acolieten, de geconsacreerde hostie tot dan bewaard in het tabernakel voorzien van godslamp en conopeum in een ciborie.

Ook in het leven van alledag wordt door Jan en alleman veelvuldig gebruikgemaakt van soelaas biedende rituelen, nochtans vanuit de oud-Hollandse nuchterheid on-Nederlands. Naast de hype van het roken van de waterpijp in shishalounges wendt de Nederlander zich allengs meer tot de innovatieve mores bij het overlijden van dierbaren zoals de digitalisering van bidprentjes en het vervaardigen van replica's van bijvoorbeeld een hand van overledenen.

Voor sommigen wellicht ook het frequenteren van houseparty's in bijwijken obscure accommodaties om geholpen door een stroboscopische sfeer en een niet-versmade hoeveelheid ecstasy en wat dies meer zij aan stimulantia te ontsnappen aan, achenebbisj, de positie van een loser en te worden ondergedompeld in een kakofonische caleidoscoop van tongstrelende en welriekende vibraties, om de scene maar met een synesthesie te verwoorden.

Ook de sport kent een groot scala aan rituelen: van het kruisjes maken voor je de arena betreedt tot zoals bij het Nieuw-Zeelandse rugbyteam het uitvoeren van de haka, een inheemse dans van de Maori's. Wellicht gaan de deelnemers aan de Alpe d'HuZes ervan uit dat het al of niet ge-sms't of geappt hebben met het thuisfront niet onbelangrijk is zoals voor participanten aan dictees het Groene Boekje op het nachtkastje of Van Dale onder de peluw van het lits-jumeaux.